СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 101. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 1-го травня 1936. — VOL. XLIV. No. 101. Jersey City, N. J., Friday, May 1, 1936. THREE CENTS

КОНҐРЕС УХВАЛЮЄ 803 МІЛІОНИ ПОДАТКІВ

ВАШИНҐТОН. — По довгій і горячій дискусії, в котрій конґресмени висказувалися проти себе терпкими словами, палата послів ухвалила новий податковий закон, що має дати урядові коло 803 міліони долярів приходу.

При голосуванню конґресмени держалися менше-більше партійного поділу: тільки деякі демократи голосували проти проєкту, і тільки деякі републиканці заявилися за нього. Проти внеску подано 93 голоси, за внесок 267.

Представники капіталістичних орґанізацій негайно заповіли кампанію проти нового закона.

ЗА МЕЛІОРАЦІЮ ДОЛИНИ РІКИ ТЕНЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув довгу конференцію з Артуром Морґаном, предсідником адміністрації долини ріки Тенесі, та розглядав з ним проєкт виставлення в цій долині цілої низки гат для річної плавби та виробу елекричної сили.

На основі цього пляну уряд мав би видати впродовж 10 наступних років на цю ціль 360 міліонів долярів.

ДОПОМОГА БЕЗРОБІТНИМ У НЮ ДЖЕРЗІ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Засідання стейтової леґіслятури в справі допомоги безробітним, викликане демонстрацією безробітних у самім будинку леґіслятури, скінчилося тим, що леґіслятура не ухвалила нічого в справі допомоги цим безробітним, котрих у стейті начисляють на 270,000, а рішила віддати всю справу раді 5 людей, котрі всі належать до правлячої в стейті републиканської партії.

ДОЛЯ ЗАКОНА ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НЮ-ЙОРСЬКІМ СТЕЙТІ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Републиканська більшість леґіслятури цього стейту відкинула проект закона про суспільне забезпечення, за котре побивалися демократи і ґубернатор стейту Леман.

Не подобалося републиканцям у законопроєкті, що суспільне забезпечення в стейті має бути звязане з федеральною програмою, котру, як звісно, переводить у життя демократичний уряд.

БОРОТЬБА ЗА САМОСТІЙНІСТЬ ПУЕРТО РІКА.

САН ХУАН (Пуерто Ріко). — Студенти місцевого університету відбули тут дво-денний студентський конгрес для вирішення становища молоді до питання самостійности Пуерто Ріка, котру поставила рубом резолюція сенатора Тайдингза в американськім конґресі.

Конґрес студентів заявився за негайну самостійність Пуерто Ріка та ухвалив резолюцію, в котрій молодь домагається від усіх партій острова скликати негайно конституанту. Проти резолюцій подано тільки один голос.

НОНЮЧИЙ СКАНДАЛ ЧЕРЕЗ СПРАВУ ГАВПТМАНА.

НЮ ЙОРК. — Державний прокуратор Ґіґен каже, що Елис Паркер Молодший, син відомого нюджерського детектива, не тільки керував викраденням Пола Вендела, але й достарчив фальшивих федеральних аґентів, перед котрими Вендел нібито признався, що він брав участь у викраденню й убивстві дитини Линдберґа.

Ґіґен каже, що Паркер постарався для цих людей, що мали вдавати аґентів, за відзнаки аґентів, фальшиві револьвери й інші причандали, потрібні до обману.

ПРОГАНЯЮТЬ ҐАЗОМ ЛІНЧВІВНИКІВ.

ҐОНТСВИЛ (Алабама). — На місцевий суд, у котрому відбулося вступне переслухання молодого мурина, Волтера Милера, обвинуваченого за знасилування й убивство 19-літньої білої дівчини, Вилияни Вудворд, напала юрба білих, що числила коло пів тисячі людей. Коли жовніри національної ґвардії заступили їм дорогу, люди почали напирати та пориватися до бійки. Жовніри кинули кілька ґазових бомб і розігнали юрбу.

ЛІНЧ МУРИНА.

ЛЕПАНО (Арканзо).—Юрба білих людей відобрала з рук міського маршала 19-літнього мурина Вилія Кіза, підозрілого за знасилування білої дівчини, та вивезла його за місто, де його тіло потім знайдено подіравлене револьверовими кулями.

ЗА ПОСПІШНІ ПОДРУЖЖЯ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Сенат стейтової леґіслятури відкинув внесок панни Джейн Тод, що мав на цілі здержувати занадто поспішні подружжя. Проект постановляв, що від видання дозволу на шлюб і шлюбом має минути 72 години.

ХОЧЕ МІЖНАРОДНЬОЇ ПОЛІЦІ.

З Лондону доносять, що вайкавит Аленбі, ґенерал, відомий з добуття Ерусалиму підчас світової війни, виступив по боці таких пацифістів, як Г. Ґ. Велс, та заявився за створенням світової поліції для збереження мира в світі.

РОСІЙСЬКІ ПІСНІ ЗАБОРОНЕНІ.

Адміністраційна влада у Варшаві заборонила виконувати російські пісні і циганські романси російською мовою в публичних місцях. У звязку з тим припинено виступи російських і циганських хорів по каварнях і ресторанах.

ПАРИЗЬКА КОМУНИКАЦІЯ.

Паризька поліція оголошує що три місяці звідомлення про комунікаційні засоби столиці Франції. З останього такого звідомлення виявляється, що впродовж трьох останніх місяців 1935. р. паризькі автобуси перевезли 175 міліонів осіб, а електричні трамваї — 41,400,000 осіб. Автобуси і трамваї разом переїхали впродовж цих трьох місяців 33,-300,000 км.

ПРЕМІЇ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ СІЛ.

У Німеччині ведуть тепер дуже сильну пропаганду в тому напрямі, щоб кожне німецьке село робило якнайкориснійше враження не тільки на його мешканців, але й на туриста-чужинця, щоб у кожному селі були не тільки гарно вибілені хати, як слід упорядковані городи і городці, чисті вулиці, але й щоб село подбало про якнайбільше культурних улаждень. Німецькі самоврядні власті розписали тепер конкурс, назначуючи тисячу марок премії для тих німецьких сіл, що між 1. квітня і 15 червня відзначаться тим, що матимуть якнайчистіші вулиці, площі, доми і подвіря, стави, городи, помальовані паркани, цвіти у вікнах хат і на бальконах. Зокрема звертають увагу німецькі самоврядні власті на літнисковії та купелеві місцевості з огляду на туристів.

СОЛОДКА ЖОЛУДЬ.

Мало хто в нас знає, що крім звичайних дубів, що мають терпкий, гіркий овоч (бо він має в собі гарбникову кислину), є ще також і видержалі на зиму дуби, які родять солодкі овочі, що мають смак горіхів. Ці дуби з солодкими овочами є схрещенням европейських дубів, що є в деяких краях досить поширені. І так на Угорщині біля Тиси й у Семигороді є великі деревостани таких солодко-овочевих дубів. Їх овочі їдять там люди. В південно-східній Малій Азії росте інший такий дуб, що його пражені овочі продають на базарі в Адені. В деяких околицях уживають солодкої жолуди до випікання хліба. Взагалі солодко-овочевих дубів є шість родів. Тому, що солодко-овочеві дуби ростуть у Німеччині, то треба би подумати про управу тих дубів і на українських землях.

ВСТАНОВИЛИ ПЛАТНЮ КОРОЛЕВІ.

Англійський парлямент визначив королеві Едвардові річну платню в сумі 410,000 фунтів стерлінгів, а його матері, вдові по попередньому королі платню в сумі 40,000 фунтів стерлінгів.

НЕДОСТАЧА КОБАЛЬТУ ПРИЧИНОЮ „АВСТРАЛІЙСЬКОЇ ХОРОБИ".

Малі скількости деяких металів (таких як мідь, цинк і інші) є конче потрібні для правильного відживлювання звірят. Вже від довгого часу панує між вівцями південо Австралії загадкова хороба т. зв. „надморська хороба". Звірята терпають на малокровність і кінець-кінцем гинуть. Остаточно дослідники Марстон і Лайнс устійнили при помочі дослідів, що причиною „надморської хороби" овець є недостача кобальту. Кобальт, це метал подібний до ніклю, сріблистий з червоним відтінком. Уживають його до виробу синього скла й синьої фарби (т. зв. смальти). Марстонові й Лайнсові вдалося сказати, що кобальт збільшує число червоних тілець у крові овець. Двом вівцям, що незадовго вже мали гинути, подавано денно по 1 міліграмові кобальту в формі кобальтового нітрату. В протягу трьох днів наступив ненадійний зворот у здоровлю овець. Вони дістали охоту до їжі й стали поправлятися. До десятьох тижнів вони вернулись до нормального здорового стану.

ФАЛЬШИВІ СТОЗЛОТІВКИ.

Поліція арештувала кольпортретів фальшивих стозлотових банкнотів Ізр. Вольфінґера з Почаєва, пов. Дрогобич, Естера Корнiла, Генр. Ґеберштака з Дрогобича та братів Мехеля і Генр. Бравера з Ґаїв, пов, Дрогобич. Стверджено, що арештовані працювали на послугах Менделя Цукерберґа, різника з Дрогобича, який вдержував безпосередні звязки з фальшівниками. Цукерберґ утік. За ним розіслано стежні листи.

МЕТЕОР УПАВ У МОРЕ.

Залога англійського корабля „Доґлес" була очевидцем незвичайного явища. Коли корабель знаходився на висоті Сешельських островів на Індійському океані, настала нагло темнота неначе підчас тайфуну. За кільканадцять секунд величезна блискавиця прорізала овид, причому роздався жахливий свист. В цьому самому менті з темного неба впала в море вогнява бриля, зазначуючи свою дорогу снопами іскор і диму. За кілька минут небо знову прояснилося і показалося сонце. Тільки оподаліk корабля бурхотіло море, з якого добувалися хмари водної пари, якби у глибині щось варилося. Ціле те явище зробило на пасажирах корабля „Доґлес" велике враження. Ще довго над місцем, де впав метеор, збиралися клуби пари і диму. На великому просторі довкола плавали поражені риби, деякі немов зварені. Поміри температури в місці, де впав метеор, ще пів години пізніше ствердили вищу температуру води, ніж деінде.

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО БОЖЕВІЛЬНОГО УРЯДОВЦЯ.

Один урядовець у Ґенклінґен (Німеччина) застрілив цими днями четверо своїх дітей і свою жінку, після чого відібрав собі життя. Догадуються, що він зробив це під впливом сильного нервового розстрою. Урядовець підчас війни був пострілений у голову й від того часу не був зовсім нормальний.

БІЙКА З ПРИВОДУ ПЕРЕРВАНОЇ РАДІЄВОЇ АВДИЦІЇ.

Таке трапилося в Римі. Родина Маріні купила собі гарний радієвий приймач і поставила його в гостинній кімнаті, переділеній тонкою стінкою від мешкання сусідів. Родина Маріні що дня слухала радія. Сусідня родина Сантоні складалася також з прихильників музики, які збиралися при тонкій стінці, що відділяла їх помешкання від сусідів, слухаючи концерти й опери. Коли одного дня п. Сантоні вигідно сів у фотелі, щоб послухати радієвий концерт, трапилося, що власник приймача перервав авдицію в половині. Другого дня це повторилося при надаванні гарної опери. Цього п. Сантоніеві було вже забагато. Він подвонив до мешкання сусідів, а коли йому відчинила здивована пані дому, вдарив її в лице. На поміч жінці вибіг п. Маріні, до сварки вмішалася також і пані Сантоні та всі ближчі й дальші сусіди. З цього приводу дійшло до бійки, якої епільоґ був у суді. Симпатії в часі цього процесу були по стороні Сантонів. Усі доказували, що це прояв некультурности перервати гарний радієвий концерт. Усеж ці естетичні арґументи не переконали суддів і Сантоні є змушений у вязниці гірко думати тепер над людською злосливістю, яка унеможливлює сусідам безплатно слухати радія.

ЗВИРОДНІЛА МАТИ.

Жахливи злочин викрили в Курниках недалеко Бидгощі. Селянка Софія Стефаняк рішила позбутися своєї 12-літньої доньки і придумала на це дияволський спосіб. Вона згорнула в лісі кілька муравельних гнізд, докупи і завела туди нещасну дитину, яку приспала якимсь наркотиком, і звязаш з неї одежину, положила у випорпане муравельне гніздо. Опісля приспала дитину землею і пішла спокійно додому. Тимчасом муравлі обсіли нещасну дитину цілою масою і закусали на смерть. Щойно кілька днів пізніше знайшов один селянин тіло дитини і повідомив про це поліцію. За звірською матірю розписано стежні листи і недавно арештовано Софію Стефаняк у Познані. Вона сказала, що не мала звідки удержувати дитину, і щоб її не вбивати, закопала в гніздо муравлів.

ВІДОБРАЛИ ДОКТОРАТ.

Рада правничого виділу львівського університету рішила відобрати ступінь доктора прав Соломонові Кранцові зі Львова наслідком того, що віденський суд засудив його за ошуканство.

ПОЛЬЩА ЛЯКАЄТЬСЯ МОЖЛИВИХ ЗМІН В ЕВРОПІ

ВАРШАВА (Польща). — Польська Аґенція Телеграфічна подає подробиці про побут бельгійського премієра Ван Зелянда в Польщі. З комунікату виходить, що головною темою розмови була справа задержання в Европі теперішнього територіяльного стану посідання. Польський премієр Косцялковський підкреслив вагу цеї справи для Польщі, а бельгійський премієр потвердив, що Бельгія є теж проти усяких територіяльних змін.

КОЖНОГО ДНЯ ГОВОРЯТЬ НА ІНШИЙ ЛАД.

МОСКВА (Росія). — Досі можна було знайти в советських ґазетах мало не кожного дня повно статтей і відомостей, звернених проти японського імперіялізму. Виходило, що війна з Японією неминуча. Та тепер нагло наступила зміна. Тісамі ґазети вже пишуть, що буде в короткому часі цілковито полагоджений спір між Японією і Советами. Навіть обміняються візитами міністри війни Японії й Совєтів.

ДОБАЧУЮТЬ НІМЕЦЬКУ РУКУ ЩЕ Й У ПАЛЕСТИНІ.

ЕРУСАЛИМ (Палестина). — Протижидівські демонстрації арабів продовжуються. Поліція їх розбиває. В останній демонстрації тяжко побито 16 арабів. Вибухають деж по домах бомби. Пишуть, що ті бомби походять з Німеччини.

УГОРСЬКІ НАЦІСТИ ПЛЯНУЮТЬ ПЕРЕВОРОТ.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Переведено масові арештування серед мадярських націстів. Уряд дістав інформації, що вони збиралися перевести в дні 1 травня державний переворот і перебрати в свої руки владу краю.

ТЕЖ „МИСТЕЦЬ".

ПЕРЕМИШЛЬ (Галичина). — М. Ґоржкий так добре підробив американські доляри, що можна було подивляти його артизм. Подивляла цей талант і поліція, але всетаки арештувала його за фальшування валюти.

ІНТРИГУЮТЬ З АВСТРІЄЮ.

ВІДЕНЬ. — Коли хто живе в столиці Австрії, то навіть не завважить, що є на світі якісь великі сили, що обертають свої інтриги довкола цього малого й тепер бідного краю. Австрія стала тепер одною з дуже важних точок заграничної політики Франції, Анґлії, Італії та Німеччини.

Саме тепер відбуваються австрійські маневри в Альпах, біля границі з Німеччиною. З тим фактом злучено поголоски, що Гітлер вже зібрав німецьку армію і держить її на поготівлі на німецько-австрійській границі, щоби бути готовим кожної хвилі до вмашерування на австрійську землю. Німеччина це заперечує. Австрійський уряд подає, що в маневрах бере участь дуже мало війська, бо всього 1,450 жовнірів, а три четвертини армії береже порядку у Відні. Та все те не помагає. Фантастичні поголоски далі поширюються.

ПІДУТЬ ШАХТОВІ НА УСТУПКИ.

БЕРЛІН. — Дотеперішній фінансовий диктатор д-р Гялмар Шахт не годиться принимати розпорядки згори, себто від новоназначеного диктатора ґенерала Ґерінґа. Гітлер має твердий горіх до розкущення. Але кажуть, що Шахт таки задержить свої рішальні права.

НІБИ ДОГОВІР.

БЕРЛІН. — Ні Совети ні Німеччина не мали відваги сказати собі останнє слово і зірвати з торговельним договором, якому вийшов формальний реченець. Цього не зроблено й договір силою мовчанки продовжений. Та буде він радше мертвим договором.

ФРАНЦІЯ НАРІКАЄ НА АНҐЛІЮ.

ПАРИЖ. — Французька преса дає до пізнання Анґлії, що це Анґлія штучно підтримує замішання в Европі й інтригує в австрійській справі, щоб тим чином лякати Францію і змусити її стояти по її стороні в розвязці воєнного конфлікту між Італією й Етіопією.

БОЯТЬСЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ВПЛИВІВ.

РИМ. — Молодий король Фароук, що засів на еґипетськім престолі по смерти свого батька, короля Фуада, хотів чимскорше вернутися з Анґлії, де побирає науку, до Еґипту. Тому вибрав дорогу залізницею до Венеції, щоб звідти виїхати до Еґипту на італійськім кораблі. Та нагло змінено маршруту. Сказано, що Фароук поїде до Марсилії в Франції, а звідти відїде до Еґипту на британськім кораблі.

В часі, коли ведуться ці інтриги, на вулицях Каїра йдуть виборчі демонстрації. Підчас останньої демонстрації вбито 7 осіб і 23 ранено.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917. authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОХОДИМО ДО АБСУРДУ

Як ми ждемо на новини з рідного краю, так і в рідним краю раді би мати цікаві інформації про життя американських українців. Так принаймні собі уявляємо. І тому можемо бути тільки вдячні тим, що звідси з Америки інформують старий край про те, якими думками живе американська Україна й що вона творить. Та, на жаль, і в тім випадку маємо до діла з нашим нещасним „якби".

Це факт, що як довго існує наша іміграція, так довго не мав старий край звідси з Америки таких часописних інформацій, на підставі яких можнаб виробити собі сякий-такий погляд про американське життя. Одні, що дописували, робили багато промахів — не зі злої волі, а просто з незнання тутешні відносин, бо тут закоротко жили. А це не так легко пізнати тутешні проблеми. Інші надавали своїм дописам наскрізь особистий, ґруповий чи конфесійний характер. А ще інші мали добру волю щось добре написати, але не мали відповідного обсерваційного змислу, ні не знали історії української іміграції. І були такі, що писали про Америку з Америки в такий спосіб, що ті, що жили в старім краю й Америки на очі не бачили, писали про Америку правдивіше й розумніше, опираючись при тім очевидно на писаннях таких европейських журналістів, що Америку добре простудіювали.

Все те склалося на те, що в старім краю знають багато ріжних дрібниць або куріозів про українське життя в Америці, а не знають нічого про те, що-тут дійсно створено чи твориться. Правда, винна тут та обставина, що старий край не мав в Америці ніякого постійного й платного кореспондента, який спеціяльно присвятив би свій час тій справі, а без такого кореспондента важко в теперішних часах обійтися модерній газеті. Крім того тяжко подумати, щоб могла обійтися без такого кореспондента якась нація в Европі, що має на чужині таку чисельну іміграцію як українська. Що такого кореспондента треба, переконують нас найвимовніше ще й ті всі інформації, які надсилають до краю ріжні принагідні кореспонденти. Читаючи їх, приходиться нераз думати: чи вони писані з Марса чи з Америки? Тому й не здивувало вже нас, коли ми вичитали в старокраєвім часописі „Наш Прапор" з 3. квітня 1936 р. таке: „Дня 31. травня відбувся величавий концерт української релігійної музики в честь Митрополита Андрея. Концерт відбувся в головній салі Карнеджі Гога в Ню Йорку при набитій салі своїх і чужинців. Зложеними хорами (8 із доокол. громад) управляв проф. Ол. Кошиць". В такий спосіб описано концерт, який щойно відбудеться 31. травня б. р. Ми певні, що цей концерт випаде так, як описано в краєвій газеті. Але ради Бога чи будемо в такий спосіб іще далі інформувати старий край про події з українського життя в Америці?

БОЛЬШЕВИЦЬКА ТАКТИКА „НАЙВУЖЧОЇ ЩІЛИНИ"

(Надіслана стаття).

Недавно тому удався польським комуністам один надзвичайний трик. У Варшаві видає якийсь „Звйонзек научицельства" газетку для дітей, „Пломик". Видавництво то попирає сильно шкільна влада, котра приказала, щоби всі школи той „Пломик" передплачували.

Як число за березень появився той „Пломик" зі вступною статтею, що вихваляє відносини в Совєтах, зокрема шкільництво та театральні представлення для дітей. — Як там добре та гарно дітям живеться і як там про дітей дбають. Є там якась „цьоця", забирає таки з вулиці дітей та веде до дитячого театру. На першій стороні цього числа представлені дві, добре підгодовані сміючися дівчинки, а в середині того зошиту бачимо дві вдоволені дівчинки з підписом „Две украінкі". Крім того є там ще ілюстрації, що представляють гарні міські вулиці та „Зимний (зимовий) дворець" у Петербурзі.

Ціла дотична стаття є написана цілком явно в совєтофільськім дусі, а дотичне число розіслано в кількадесятьох тисячах по цілій польській державі. Допера кілька днів потім зорієнтувались деякі польські щоденники що це властиво сталося, і що комуністам удалася така незвичайна штучка. Почався отже ґвалт і дотичне число „Пломика" сконфісковано і заказано його поширяти або позичати.

Однакож не обійшлося без оборони „Пломика" і його видавців. Між іншим піднесено, що Новаковський, визначний фейлетоніст краківського „Курієрка", котрий найперший напав на „Пломика" — сам, повернувшися з совєтів, висказувався з дуже великим одушевленням про тамошні театри.

Новаковський признався до цього, але що інше є висказатися прихильно про якусь установу, котра вже і за царських часів високо стояла, а друга справа — робити з цеї нагоди пропаганду в користь большевизму. — Цей краківський „Курієр" пише з цеї нагоди ось що:

„Засуджуючий присуд польської суспільности на авторів останнього числа „Пломика", при помочі котрого пробовано вщіпити в дитячі душі большевицьку їдь — є загальний. Знаємо також добре, що польське вчительство виразно відгороджується від „союзних" проводирів, котрі стараються йому накинути свої радикальні теорії. Є отже зрозумілою річчю, що союзні „достойники" перелякались і постановили ратувати себе за всяку ціну. За які методи вони при тій нагоді вхопили, є доказом така вістка подана „католицькою пресовою аґентурою":

„Як сильно зареагували учительські ряди на большевицьке число „Пломика", доказує наглядно факт, що головна управа Учительського Союзу не видала на 15. березня „Глосу Научицельскєго", але на це місце розіслала до всіх своїх членів „Курєр Поранни" з дня 16. березня б. р."

Як звісно, це число „Курєра Поранного" було присвячене обороні сконфіскованого державною владою числа „Пломика".

В усякому разі штучка большевицька з „Пломиком" удалася знаменито, бо конфіскату його оголошено по тім, коли вже десятки тисяч (зрештою дуже гарно виданої) прошури розійшлися по краю. Крик, піднятий у пресі, звернув очевидно увагу і дорослих поляків на неї і пропаґанда стала ще успішнішою.

Так діється в кругах польської суспільности, а щодо української — то вона виразно подібна, але звернена головно до народних низів, до селянства.

Видавництва большевицького, призначеного для української інтелігенції, властиво тепер нема, і не видно нічого подібного до „Нових Шляхів" Крушельницького. Галицька інтелігенція дістала такий наглядний і відстрашаючий приклад на сумній долі родини Крушельницьких, на смерті Скрипника та Холодного, на розстрілі трьох наддніпрянських поетів — що не так легко заасентирувати когось з її кругів до большевицької армії. Але комуністична робота в низах іде цілою парою, а на чолі тої роботи — дивним дивом — стоять жиди і зручно кермують нею. Причиною, що зокрема селянська молодь так легко піддалає під її вплив, є власне та прогалина в дотеперішній народній праці всіх наших партій у Галичині, що вони цілковито оминали вияснення народові жидівського питання. Зокрема наша преса стояла на тім становищі, що жиди теж понижені і поневолені, тому не годиться їм докучати. І це переводиться в життя, хоч залишилася в памяти спогади з „баденівських виборів", коли то жидівські аґенти кололи нераз виборців шилами, а зокрема живі ще спомини з світової війни, коли то на підставі жидівських денунціяцій тисячі наших людей мандрували до Талерґофу, а сотки зависли на мадярських шибеницях.

Жиди тримають з тими, що нагорі, а коли зокрема жидівська інтелігенція така податлива на большевицькі впливи, — то тому, що бачить, яку переважну ролю грають жиди в Совєтах. А зрештою та інтелігенція (як і взагалі жиди) — цілком не звязана з тою народною масою, серед котрої і з котрої жиє вдома. Розвій, свобода чи поневолення того народу мало їх обходить.

Та фактом є, що в галицько - українській політиці не було майже ніколи і сліду антисемітизму і що допера в останніх часах сатиричний „Комар" зачав трохи атакувати жидів.

Таке неясне дотеперішне становище галицько-української преси супроти жидів довело до того, що агітація комуністичних жидівських агітаторів між селянством (зокрема молодим) знайшла дуже податливий ґрунт. І так маємо в Галичині і на Волині тепер цілу низку політичних процесів, в котрих виступають як обвинувачені численно наші молоді селяни — під проводом кількох жидів.

Знаменитий автор „Холодного Яру" Ю. Горліс-Горський відкрив недавно цілий плян комуністів на підставі їх „підпольної інструкції", що дає припоручення, в який хитрий спосіб треба провадити комуністичну пропаґанду. Ми тут наведемо лише дещо з тої інтересної інструкції. І так:

Комуністи Західньої України мають обєднатися з усіма поступовими українськими партіями і політичними угрупованнями для боротьби проти спільного ворога — польського фашизму.

Викликуючи незадоволення низів політикою верхів соціялістичних, демократичних і дрібно-буржуазних партій Західньої України, особливо у їх організаціях молоді — комуністи мають опанувати політично виховані ними маси і, не змагаючи до зміни самої назви партій, чи організацій, що може шкідливо відбитися на політиці „народнього фронту", повести їх правильним шляхом, під кличем боротьби за національне і соціяльне визволення та під кличем оборони батьківщини всіх трудящих СССР — від нападу міжнародньго фашизму. Особливо увагу треба при тому звертати на демаскування плянів ундо-фашистів, котрі на спілку з польськими фашистами мають намір відірвати радянську Україну від СССР і віддати її в неволю польсько-німецькому капіталові.

Треба опанувати низові установи культурно - освітні, спортові і кооперативні. При тому, для облекшення завдання — використовувати треба кличі політичних напрямків, найбільше популярних у даній місцевости. Найкраще посуговуватися при тому новозвербованими членами „Народнього Фронту", що передтим належали до тих напрямків. По опануванню, — треба поступово переводити працю в них на правильний шлях під кличами „Народнього Фронту".

Належить пильно стежити за тертями і непорозумінням серед українських буржуазних партій і використовувати це для дискредитації тих партій в очах мас шляхом устної пропаганди та відповідного насвітлення справи у підпольних і легальних виданнях „народнього фронту".

Належить опанувати низові організації ОУН, в першу чергу на селі шляхом агітації проти пансько - капіталістичних верхів та заграничного проводу, котрим треба закидати зраду інтересів робітничого народу та злочинне посилання на смерть селян і робітників для досягнення особистих шкурницьких інтересів, та зведення особистих порахунків.

Шляхом устної і друкованої пропаганди треба пляново доказувати трудящим масам злочинність святкування ними фашистівсько - петлюрівських свят, звязаних з боротьбою буржуйських банд Петлюри та Петрушевича з робітничо-селянською червоною армією та владою, як також і звеличування трудящими в слід за фашистами цеї боротьби. За те треба пропаґувати врочистости і свята „Народнього Фронту".

Отце і є головніші постанови підпольної інструкції, виданої воюючим московським большевизмом. Нова тактика московського большевизму по цей бік Збруча вимагає перешколення інструкторів, навіть і тих, що вже їх вишколили у свій час за Збручем. Поважна частина їх побувала на курсах, що їм большевики уладжували на Закарпатській Україні, а друга частина їздила таки знову за Збруч. До своїх людей большевицька гранична сторожа не стріляє. Повернувшися з такої тайної прогулки, розпочали ті аґенти комінтерну свою підступну роботу передовсім поміж молоддю, а то під кличем: „Всі до спілки для боротьби зі спільним ворогом за національне і соціяльне визволення!"

Ті інструктори й активісти, що на курсах не побували, одержали інструкції на місці. Уся підготовна робота для зміни московсько - большевицької тактики на наших землях, пройшла непомітно для української суспільности. Послуговуючись новою тактикою, перейшли большевицькі аґітатори уже в наступ.

Щоби відповідно до інструкції оплюгавити наших національних героїв та наші національні свята — видали ці комуністи брошурку „Крути" та заповідають дальше видавання подібних брошур і в такім самім дусі.

Антидотом на таку дуже крепко фінансовану акцію комуністів можуть бути лише інші видання, також дешеві і до масового поширення призначені. Таким одиноким виданництвом є покищо двотижневик „Дешева Книжка". Коштує вона лиш один долляр на рік, а адреса цього видавництва звучить: „Дешева Книжка", Львів, вул. Скарбківська, 35.

Передплата, надсилана нашими земляками зза океану, дуже багато може допомогти доброму ділу. Не забуваймо, що це справа пекуча, що йде про те, щоби не стратити нашої молоді. Чи тепер, чи в четвер, чи за два місяці чи за два роки, мусить прийти до зудару нашої нації з большевицьким, зазбручанським, покищо торжествуючим хамом. Старий край не спить, але вже готується до тої боротьби. Однакож іде про це, щоби ми не мали таки у рядах нашого власного народу тихих, а дотого ще тайно, підпольно зорганізованих ворогів.

Тут треба піднести важний факт, що коли наш молодий селянин зістане захоплений якою ідеєю, котру за велику і слушну узнасть, то не так легко йому її знову з голови вибити, хочби і які булиб круті аргументи, що вона ані велика ані слушна. Рішає право першенства. І тому люди, котрим лежить на серці визволення Великої України з московсько - большевицької неволі, не сміють рівнодушно приглядатися, як большевицькі агенти підривають нам самі основи нашої національної сили.

Наші „молоді націоналісти" доконали деяких важних вчинків, що зістануть підчеркнені в історії наших визвольних змагань. Та крім геройських подвигів, виконаних у відповідному часі, треба нам широкої і витревалої роботи в низах.

Видавництво „Дешева Книжка" це початок такої роботи, або радше це зброя, котрої повинні вжити справжні борці з московською заразою.

Поодинока брошура „Дешевої Книжки" коштує 20 грошів. Треба старатися, щоб її можна було продавати лише по 10 грошів, а до цього можуть послужитися лише наші заокеанські браття дуже численно надсиланою передплатою. Найліпше збирати по 10—20 передплатників і висилати гроші через банк, а в листі покликатися виразно на отсю статтю.

Ще раз підношу, що справа є незвичайно важна, а небезпека велика. Большевицька робота: втискатися всюди і „найвужчою щілиною" — стоїть у повнім розгарі. І вже з цеї причини треба поспішитися, щоби потім не було запізно, та щоби ми не нарікали на наш старий рутенський спосіб: „Е! Коби ми були знали!"

(Кінець).

Іван Наконечний.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

— 62 —

Йонаш устав. — Досить, дочко! І не благай, і не плач марно. Жертов твоїх не потребую. Вертайся до них, падай на коліна, гризи землю, благай... Менеж більше не вблагаєш. Не під такою планетою роджений. Мій закон, закон чести й сили. Я не попущу й не скорюся, хочби приходилося розлучитися з життям. Краще вмерти свобідним, ніж жити рабом.

Кіті оніміла. Кіті не знаходить слів. Встала, випросталася. Гострий, повний жалю й обурення погляд. Батько не видержав і відвернув голову.

— Тату!... — через силу прошептала Кіті. Тату?! Ти направду не підеш звідсіль?

— Направду! — проговорив він з притиском.

— Ти хочеш умерти? — знов прошептала вона.

— Я хочу перемогти — сказав батько.

— Тату! Благаю тебе! Я хочу, щоб ти жив! Хочу, щоб ти жив! Ти мусиш жити, мусиш! Не вірю в смерть! Тату, не вірю в смерть! Ти мусиш жити, для неї, для нашої батьківщини!

Кіті заридала. Батько непорушно, мов камяна статуя, стояв перед нею, що ридала. — Нікчемне, розніжнілe покоління! — прошепотів він крізь зуби. — Не бути вам свобідними! Воля купується залізом...

— Ні! — викрикнула Кіті. — І любовю.

Йонаш обернувся й вийшов.

„Боже мій", — думає Кіті. „Він навіть не прощався зо мною". Кудиж тепер? Що тепер? Бігти! Бігти на війну, в огонь. Зупинити її, бо в ній сконає батько й його влада. Божевільні, безсилі раби з лицарськими словами на устах. Загинете!

І вона бігом побігла до Келевела. Вона прибіжить до Дмитра, молитиме його не стріляти. А може... А може... Божевільна, дівчино! Куди біжиш? Дивися, он сонце зійшло, хмари розделися, гори шпилі високо зняли й гордо глянули назустріч сліпучому сонцю.

Промінь з небес вдарив на землю, переливається й горить срібна планета, дерева співають гимн, водоспади ревуть льодяні перешкоди й дзвонять, на цілий світ дзвонять! Куди біжиш, божевільна дівчино?!

Але Кіті біжить. Вона не чує закликів сонця, гір. Перед нею смерть, жорстока й невблаганна. Хто переможе?

В ту мить, як вона була під горою, здригнулася земля, гарматня сальва пронеслася над горами, зареготали скорострілі. Огонь? Здвигнулись і заговорили гори.

Кіті злякалася, але не зупинила бігу. Вперед, усе вперед! Копається в глибокому снігу, падає, рветься, зводиться й біжить далі. Дихання розриває груди, очі заливає гарячий піт. Під ногами двигтить земля, впереді реве страшна потвора, над головою рвуться шрапнелі.

Не видержить, впаде. Ще трохи сили. Де Дмитро, той найліпший, найсильніший! Де він? Гей, зупиніться! Замовчіть, гори! Не кричіть!

Кіті біжить, Кіті рве, дряпається вперед. Сніг мягкий, глибокий, сонце вирвалося зза хмар, вдаряє об білу поверхню й сліпить очі. Вона рветься вперед, щоб вступити в бій зо стихією, з горами. Вона любила, вона бажала перемоги батьківщині, вона поклала на карту гри всі сили, всі скарби розуму й серця. Колиж ні, вона віддасть себе, ляже під скорострілі коханого й тоді кінець. Він не переступить через її труп.

А гори ревуть, клекочуть. Гори палають огнем, дихають гнівом. І нарешті Кіті на верху. Снігові закопи. Он скорострільні гнізда. Кілька смертоносних машин завзято розсипають по горах свої пекельні реготи. Коло них червоні сердиті з палаючими очима люди. Он і Дмитро. Так, це він. Зігнувся, припав до скорострілу. Він сам власними руками розстрілює її батьківщину.

— Дмитре! — крикнула вона. Дмитре!

Але Дмитро не чує. Клекоче сердито скоростріл. Дуднить земля від гарматних зривів. Кіті ще гукає, підбігає зовсім близько до нього, але в той час по цілому фронті прокотилося гучне славааа! Скорострілі вривають свій клекіт. Працює гармата. Зо снігу зводяться люди, безліч людей із криком біжать у долину.

В той час Кіті підбігла до Дмитра. Побачивши її, він зірвався й увесь розчервонілий, захоплений крикнув: — Кіті! Глянь! Там гори прокинулися! Бачиш? Дивися, радій! Ти неможеш цього зрозуміти, ти не віриш. Ти не повіриш моїм словам, але заклинаю тебе — почуй! Гориж говорять!...

Але Кіті не чула його. Вона вперла зір у розлеглий перед нею простір, на широку долину, що збігає до Тиси, що по ній у безладдю тікали мадярські вояки. У неї затуманилося в очах. Ноги тремтять і підгинаються.

— Кіті, ти плачеш?! — гукає Дмитро. — Біжи до них! Біжи за ними!

— Славааа!" — вирвалося з її уст, зібрала рештки сил й схопивши Дмитра за руку, рванулася вперед.

Скорострільчики зірвалися зо своїх гнізд і побігли за Дмитром і Кіті.

— — —

Минули роки. Стоячи над рівною, синьо-зеленої барви прозорою, як кришталь, поверхнею таті Апшинець, у мені родяться дивні, неймовірні спогади. Передо мною великий гострий, ніби кінець стріли, трикутник води. Зправа й зліва, до самого краю берега, збігає амфітеатром пишний ліс, а над усім в перспективі випнувся забутий сталевий шолом Чорної Клеви.

У віддалі направо, свавільно й дико по вчовганих камяних яругах, убрана в пінні шати, спадає легка, мов лань, річка. Гремить і вирує розбита прозора вода, струнко стоять густо-зелені смереки, цвітуть квіти й веться блакитний метелик.

Ми виїхали на прогульку. Я, Кіті, наші спільні приятелі — маляр Скобчевський і доктор права, а в дійсності торговець і співробітник нашого підприємства, Сталь Роман. З нами великий пес-бернардин Льорд.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДІРБОРН, МІШ. Подаємо до відома, що Бр. У. Н. Союза, від. 141. відбуде збори в неділю, 3-го травня, в годині 2:30 попол., в Фордсон Гай Скул. — Бутковський, секр.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 17 ДО 21 ЛЮТОГО 1936 РОКУ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПІД Ч. 81-83 ҐРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

7)

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Гол. предсідник відкрив збори в год. 9.15 рано, заявляючи, що на програмі нарад є продовження дискусії над звітами головних радних. В першу чергу приходить дискусія над звітом головного радного Т. Шпікули. Тут забирає голос. фін. секретар-касієр та стверджує, що в минулому році було в Шікаґо по відділах багато ріжних справ до полагодження. І це добре, що ми маємо тепер головного радного в Шікаґо, бо власне він поміг нам багато в полагоджуванні тих ріжних справ.

Контрольор А. Пашук запитує в справі одного члена з Шікаґо, який писав до нього, а діставши вияснення, ставить внесення, поперте контрольором Д. Капітулою, щоб приняти звіт головного радного Т. Шпікули та уділити йому вотум довіря. Це внесення перейшло одноголосно.

На внесення радного І. Гузара, поперте радним І. Ваверчаком, принято звіт радного І. Лисака та уділено йому вотум довіря одноголосно.

На внесення контрольора А. Пашука, поперте радним Т. Шпікулою, принято звіт радного І. Ваверчака та уділено йому одноголосно вотум довіря.

На внесення контрольора А. Пашука, поперте котрольором Д. Капітулою, принято звіт радного О. Шаршоня та уділено йому вотум довіря одноголосно.

В дискусії над звітом радного Н. Буська забирає голос заступниця гол. предсідника М. Розоміло та запитує, чи радний Н. Бусько здавав свій звіт як головний урядник, чи як відділовий секретар.

Радний Н. Бусько: Я вважаю, що я здавав звіт як головний урядник.

На внесення контрольора Д. Капітули, поперте радним О. Шаршонем, принято звіт радного Н. Буська та уділено йому вотум довіря.

На внесення радного І. Ваверчака, поперте контрольором А. Пашуком, принято звіт радного І. Гузара та уділено йому одноголосно вотум довіря.

На внесення заступниці гол. предсідника М. Розоміло, поперте радною О. Придун, принято звіт радної А. Боївки та уділено їй одноголосно вотум довіря.

На внесення радного С. Слободяна, поперте заступницею гол. предсідника М. Розоміло, принято звіт радної О. Придун та уділено їй одноголосно вотум довіря.

На тім покінчено дискусію над звітами всіх головних урядників.

ВНЕСЕННЯ Й УХВАЛИ.

Гол. предсідник предкладає для нарад та для вирішення, як першу точку, справу орґанізування нових членів.

Контрольор Д. Капітула: Де шукати причин, що наша орґанізація не зростає в членах? Певна річ, що депресія причинилась багато до того, що нам трудно дістати нових членів. Та є ще інші причини, які заважують на орґанізуванні нових членів. От возьмім під увагу нову реформу. Хоч та реформа вже майже покінчена, то нарікання зі сторони деякого числа членів остались на далі. Ті члени не хотять розуміти цього, що реформа була конечна, та що її запроваджено в інтересі самого членства. Вони такі нарікають, та ще відстрашують своїх власних дітей від орґанізації, кажучи їм, що з ними буде колись тесаме. Те, що їх діти можуть дістати тепер у Союзі такі самі роди обезпечення, як у американських асекураційних підприємствах, вони не бачать і не хотять бачити. Те, що вони самі мали перестарілу форму обезпечення, якої вже давно не було в ніякій асекураційній компанії, вони також не хочуть розуміти та знати. Отже нарікання зі сторони таких членів утрудняють працю над орґанізуванням нових членів. Коли мати на увазі депресію, нарікання самих членів, велику конкуренцію зі сторони асекураційних компаній, то не тяжко зрозуміти, чому ті методи, якими ми досі послугувались в орґанізуванні нових членів, не є тепер вистарчальними. Тепер нам потрібно мати окремих людей, які постійно працювалиб для У. Н. Союза.

Контрольор А. Пашук: Як підійти до молоді, щоб її зєднати в ряди У. Н. Союза, то це для нас найважніша та найбільше пекуча справа. Бо зовсім слушно завважив у своїм звіті відповідальний редактор д-р Мишуга, що що нам по міліонах долярів, якщо ми не будемо діставати до орґанізації нових членів з молоді. Бо властива сила й вага орґанізації лежить в першій мірі в членах. Я цікавився питанням орґанізування молоді, студіював те питання, говорив на ту тему з визначними людьми й прийшов до переконання, що властиво найбільший вплив на молодь має церква та школа. Священство може найбільше зробити в тому напрямі, щоб забезпечити існування наших українських інституцій в Америці. Орґанізатор, щоб він був навіть найбільше відповідний, не зможе зробити в дотичній місцевости того, що зробить священик. Наша молодь ходить до церкви, а тому священик має ще найбільше стичности з нею та може відповідно вплинути.

Радний Г. Євусяк: Ми не дістаємо нових членів, бо не працюємо в тому напрямку. Бо скільки є тепер у Союзі таких секретарів, чи інших відділових урядників, які старались би приєднувати нових членів, себто ходилиб по хатах за тими новими членами? Коли брати під увагу предсідників, секретарів і касієрів відділових, то їх є у Союзі понад одинацятьсот, а скільки з них на протязі року приєднували членів в такий спосіб, щоб ходити за ними по хатах? Що таких урядників є дуже мало, то на те вказує те мале число нових членів, приєднаних на протязі року. Тому власне нам потрібно окремих орґанізаторів, які працювалиб постійно для У. Н. Союза, таксамо, як працюють аґенти для асекураційних компаній. Щоб праця над приєднуванням нових членів була успішною, то крім постійних орґанізаторів нам треба ще звернути увагу на ті додаткові фонди, як наприклад, оплату за часопис. В тому напрямі ми мусимо щось зробити, бо фактом є, що молодь не хоче платити за часопис.

Радний І. Ваверчак подає приклад з одної великої запомогової орґанізації, в який спосіб вона орґанізує нових членів. Та орґанізація назначує окружних управителів, які є властивими орґанізаторами. Вони мають під своїм наглядом звичайно кілька повітів. Вони заходять часто на збори відділів та помагають секретарям в орґанізуванні нових членів. Тому й ми моглиб поступати в такий самий спосіб. А щоб усунути нарікання деяких старих членів щодо нової реформи, а тимсамим улекшити справу орґанізування нових членів, то ми повинні дати дивиденду для тих усіх членів, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення.

Радний С. Слободян поділяє думку радного І. Ваверчака щодо цього, що коли ми уділюватимемо дивиденду тим членам, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення, то це поможе багато в орґанізуванні молоді до Союза. Працю над приєднуванням молоді улекшилоб також і те, колиб ми знайшли спосіб, щоб звільнити всіх молодих членів від оплати за часопис.

Радний Т. Шпікула піддає в справі орґанізування нових членів такі думки: Назначити окремих орґанізаторів принаймні по більших містах, які працювалиб постійно для У. Н. Союза. Крім окремих нагород у сумі $3 і $4 від члена, призначити ще кілька надзвичайних нагород за приєднання певного числа членів на протязі року. В кожній більшій місцевости вести пропаганду за нових членів на протязі цілого року при помочи радія. Видавати кожного року від Союза відповідні стінні календарі в такім числі, щоб вони знаходились не тільки в хаті кожного Союзовця, але могли бути поширені також і між тими всіми українцями, яких тільки ми можемо засягнути.

Радний І. Гузар; Окремі орґанізатори є потрібні, та щоб оминути всякі непорозуміння по відділах, орґанізаторів не повинен назначувати гол. екзекутивний комітет У. Н. Союза. Цю справу можнаб перевести в самих відділах. Коли в якімсь відділі знайдеться відповідний урядник чи член, який надається і міг би виконувати працю орґанізатора, то цей відділ міг би самий назначити дотичного урядника чи члена орґанізатором. В який спосіб нагородити такого орґанізатора, то це вже справа, яка могла би бути порішена й полагоджена в порозумінні з екзекутивою Союза. Очевидно, нагорода такого орґанізатора булаб означена відповідно до його праці, а саме, відповідно до числа приєднаних нових членів.

Коли вже говоримо про орґанізування нових членів, то при тій нагоді хочу звернути увагу, що є деякі члени, а навіть відділові урядники Союза, які є орґанізаторами в інших запомогових орґанізаціях і, орґанізуючи до них членів, говорять та обдурюють наших людей, що, мовляв, вони їх вписують до Союза. Хоч це рідкі випадки, але вони є і на них треба звернути увагу.

Радна О. Придун годиться з думками, висказаними контрольором Д. Капітулою і радним І. Ваверчаком, та зазначує, що треба конечно задоволити старших членів, признаючи їм відповідну дивиденду. Бо коли родичі не будуть задоволені, то їх дітей ми не зможемо дістати до орґанізації. Таксамо треба звільнити молодь від оплати за часопис.

Радний І. Лисак поділяє думку інших головних урядників щодо потреби звільнення молодих членів від обовязкової оплати за часопис. Зазначує також, що коли вже говоримо про способи та методи орґанізування нових членів, то нам треба звернути увагу також і на суспензу членів. Бо власне суспенза великого числа членів на протязі кількох минулих років причинилась найбільше до убутку в членах. Очевидно, ріжні причини складаються на суспензу членів, та всетаки велике число з тих суспендованих членів можнаб задержати при орґанізації, колиб відділові урядники, а зокрема секретарі, присвячували більше уваги, часу та праці тій справі.

Радний Н. Бусько: Коли нам трудно дістати нових членів, то причина є головно та, про котру згадав контрольор Д. Капітула. Отже треба усунути незадоволення у старих членів. Бо фактом є, що в Союзі маємо ту молодь, за котру платять родичі. Тому треба задоволити родичів, а тоді нам лекше буде діставати їх дітей.

Заступниця гол. предсідника М. Розоміло: Контрольор А. Пашук зовсім слушно завважав, що священики через церкви мають вплив серед молоді, а тому вони моглиб багато помогти в приєднуванні тої молоді до Союза. Тому треба, щоб Союзовці й члени місцевих церковних громад звертались у тій справі до своїх священиків.

Ред. С. Шумейко: Чому молодь трудно дістати до організації, то тут заважує багато й цей факт, що старші люди по місцевостях не держать зовсім або дуже малий контакт з молодю.

Рек. секретар Д. Галичин: Це добре, що головні урядники порушують ті всі справи та піддають проєкти, які, на їх думку, усунулиб ті ріжні перешкоди, з якими ми тепер стрічаємося в орґанізуванні нових членів.

Зазначу, що головний екзекутивний комітет уже нераз застановлявся та обговорював ті справи, що тут були піднесені. Ми знаємо про те, що нова реформа спричинила нарікання та негодування зі сторони певного числа членів. Та коли вже згадуємо про ті нарікання, то треба ствердити, що подавляюча більшість членів приняла ту нову реформу з повним вирозумінням та без ніяких нарікань. Коли говоримо про ті нарікання, то треба памятати також, що понад 5,000 членів уратували своє членство тільки завдяки тій реформі. Та, не зважаючи на те, треба ствердити, що є якийсь відсоток членів, що нарікають. Хоч їх нема багато, то всетаки їх нарікання впливають відємно на працю орґанізування нових членів. Бо коли у відділі знайдеться тільки один такий член, який постійно нарікає, то й це вже наносить шкоду. Та, з другої сторони, ми не можемо потішати себе тим, що коли Союз уділить дивиденду, то нарікання зі сторони тих членів зараз устануть. Я вважаю, що ті члени, які тепер не мають ніяких нарікань та жалів до орґанізації, будуть вдоволені з дивиденди, коли вона вже прийде, далеко більше, ніж ті члени, що нарікають. Бо хто нарікає на ту орґанізацію, яку він самий збудував, і яка є такою, якою він самий її створив, то того й дивиденда не задоволить та не здержить його від нарікань.

В часі наших нарад я вже згадував про те, як мається справа з уділюванням дивиденд для тих членів, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення. Та справа була обговорювана на зборах екзекутиви в грудні минулого року. Засягали ми опінії в тій справі також і в актуарія У. Н. Союза. І певним є, що екзекутивний комітет був би дуже радий, колиб дивиденда для тих членів уже була прийшла цього року. Аколи так не сталось, то це значить, що не можна було зробити так, як ми собі бажалиб.

Тому, коли ми тепер говоримо про потребу дивиденд, то ми не можемо підходити до цеї справи з тої точки, що дивиденду треба ухвалити, щоб у такий спосіб задоволити таких членів, що нарікають. Ми мусимо розбирати ту справу тільки з цього боку, чи орґанізація може, або чи не може перебрати на себе таке зобовязання під теперішню пору. І коли ті члени, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення, дістануть дивиденду, то та дивиденда буде їм признана не тому, що є нарікання зі сторони деяких членів, але тому, що орґанізація могла ту дивиденду уділити, а тимсамим вона належалась членам. Треба ще терпеливости на якийсь час, а дивиденда прийде. Головний екзекутивний комітет має постійно на увазі ту справу, слідкує пильно за нею, і при першій можливій нагоді постарається її здійснити.

Щодо орґанізування нових членів, то з дискусії більшости головних урядників виходить, що У. Н. Союз повинен принаймні по великих містах мати окремих орґанізаторів, які працювалиб постійно для орґанізації та булиб відповідно винагороджувані за ту працю. Також були піднесені думки, що назначування орґанізаторів може викликати непорозуміння по відділах. Отже, щоб погодити ті розбіжні думки, я вважаю, що ми моглиб полагодити ту справу в такий спосіб: річне засідання головного уряду признає в засаді потребу окремих орґанізаторів. Одначе на протязі цього року головний екзекутивний комітет не повинен узагальнювати справи назначування орґанізаторів, а тільки зробити спробу в деяких місцевостях з кількома людьми, щоб переконатися, що вони зможуть зробити для орґанізації, коли працюватимуть для неї постійно. Опісля, на підставі цеї зробленої спроби, екзекутива має виготовити в тій справі відповідний плян, та предложити його наступного року на конвенції.

Радний С. Слободян ставить внесення, а попирає його контрольор Д. Капітула й радний О. Шаршонь, щоб уповажнити головний екзекутивний комітет У. Н. Союза поступити в справі окремих орґанізаторів у такий спосіб, як тут повище предложив гол. рек. секретар. Це внесення перейшло одноголосно.

На внесення контрольора Д. Капітули, поперте радними О. Шаршонем і А. Боївкою, порішено одноголосно, щоб виплачувати на протязі 1936 року за приєднування нових членів такі самі нагороди, які були в 1935 році, а саме: $3 від члена, що обезпечує себе на $500, $4 від члена, що обезпечує себе на $1,000, а $1 від дитини, що є обезпечена в клясі I., або II, або III. Таксамо предсідники й касієри відділів мають отримати ту нагороду, яку вони діставали в 1935 році, то значить, по 25 центів від кожного нового члена, приєднаного до відділу на протязі року.

Предсідник контрольної комісії О. Е. Малицький: Щоб улекшити працю над орґанізуванням молоді до Союза, то в першій мірі треба старатись освідомлювати молодь та поглиблювати її знання про український нарід. У. Н. Союз видає тепер „Юкреніен Віклі", який власне має за завдання це робити. Та цей часопис у анґлійській мові читають переважно тільки ті молоді люди, що вже є в Союзі. А цей часопис повинен дістатися до рук також тої молоді, яку ми хотілиб зеднати до орґанізації. Тому вказаним булоб діставати імена тих усіх молодих людей, що кінчать вищі школи, та посилати їм „Юкреніен Віклі".

При орґанізуванні молоді дається відчувати також брак відповідного підручника про У. Н. Союз в анґлійській мові. Цей підручник, який видав минулого року рек. секретар, є відповідний, але зогляду на те, що він був виданий українською мовою, то тепер іще потрібно виготовити такий самий підручник в анґлійській мові. Чи підручник в анґлійській мові буде тільки перекладом теперішнього українського підручника, чи може треба буде поробити деякі зміни, то полагоду цеї справи ми повинні вже оставити рек. секретареві.

Радний Г. Євусяк: Головні урядники вже передтим згадували, що виготовлений рек. секретарем „підручник для відділових урядників і орґанізаторів У. Н. Союза" це добре та корисне діло. Тепер є піддана знов думка, щоб рек. секретар іще виготовив подібний підручник в анґлійській мові. Коли ми робимо таку постанову, то ми повинні мати на увазі, що ми не можемо вимагати, щоб виготовлення як одного так і другого підручника могло обійтись без видатків. Це є окрема праця і вона повинна бути винагороджена, головно, коли тепер говоримо про видання підручника анґлійською мовою. Бо наприклад для зредаґування підручника анґлійською мовою потрібно може більше осіб, яким треба заплатити за таку працю. Тому я ставлю внесення, щоб на видатки, получені зі згаданим мною видавництвом, призначити $250. Це внесення радного Г. Євусяка, поперте предсідником контрольної комісії О. Е. Малицьким та радним І. Гузаром, перейшло одноголосно.

В справі органу „Свободи" вивязується оживлена дискусія, в якій забирають голос усі головні урядники. Говорять про те, чи можливо булоб відділити „Свободу" від Союза, та чи „Свобода" моглаб удержатись самостійно. Всі погоджуються щодо одного, а саме, що конечно треба буде завести якусь зміну в оплаті за часопис, коли мова про роджену тут молодь.

Редактор О. Ревюк: Дискусія за ґазету незвичайно повчальна. Такі дискусії йдуть тепер не тільки в нас, але й серед американців. Недавно тому в Ню Йорку злучено дві великі ґазети. Причиною була, звісно, депресія. Ще й іншою причиною була конкуренція радія щодо оголошень.

Ми теж конкуруємо й з іншими українськими ґазетами, і з американськими ґазетами, головно відколи старші навчилися читати американські ґазети, а молодь, що читає тільки по анґлійськи, підросла на читачів ґазет. Конкуруємо також і з радіом за оголошення.

Наша ґазета звязана з запомоговою орґанізацією. Життєва практика, не тільки наша, але й чужа, показує, що це ненормально. Одначе так воно вже є і з тим треба числитися як з фактом. Звязані так не тільки „Свобода", але й інші українські ґазети в Америці. Чи можливо розвязати їх? Якби відвязати нашу ґазету від орґанізації, а інші ґазети й орґанізації цього не зробилиб, то потерпіли би й наша ґазета й наша орґанізація. Такий крок можуть зробити хіба всі ґазети разом.

Щодо скріплення ґазети оголошеннями, то справа теж скомплікована. Оголошення є або так звані місцеві, або краєві. Ґазети, що розходяться на ввесь край, дістають „нешенел адвертайзінґ", а місцеві ґазети „ловкел адвертайзінґ". Наша ґазета — краєва ґазета, бо йде на ввесь край, а в місцевости, де вона виходить, не має більше читачів, ніж в інших великих кольоніях. Тому вона навіть не старається діставати американські льокальні оголошення. Коли ми приходимо до американських підприємств по краєві оголошення, ми не можемо переконати їх щодо цього, чому наша ґазета, що є краєвою, не виходить у Ню Йорку, а тільки в розмірно малім містечку, саме під боком Ню Йорку. Це не особистий здогад редакції або завідателя, але це досвід з живих фактів, з живими людьми, до яких наша ґазета зверталася за краєвими оголошеннями.

Коли не можна дістати доходів з оголошень, а оголошення становлять нормально більше ніж половину всіх приходів ґазети, заходить питання, чи не можна дістати досить доходів з передплати. Кажуть, що якби ґазета була краща, вона зеднала би більше читачів. Кажуть, що як вона не зеднує, то знак, що вона не добра. Супроти цього нам треба звернути увагу на кілька фактів. Перше: нема щоденної ґазети того формату й такого тіражу, що виходила би за 30 центів місячно для передплатника. Старокраєві щоденники коштують кілька разів більше, хоч вони виходять у краю, де все життя і матеріяли багато разів дешевші, ніж в Америці. Не маючи грошей, ґазета не може заплатити більше редакторів, щоб зробити ґазету цікавішою. В нашій ґазеті властивим редаґуванням заняті дві особи, Кожна з них пише новинки, а крім цього статті. Звичайно, коли ґазетяр пише новинки, не пише статтей; коли пише статті, не пише новинок. У нас треба робити й одно й друге. Крім цього один з нас перечитує ще всі кореспонденції та полагоджує їх, а другий пише правильну „колюмну". Звичайно, коли редактор читає кореспонденції, він не пише новинок і не пише статтей. Отже кожний з нас робить роботу, яку в звичайній нормальній ґазеті роблять три редактори. Та цьому ще не кінець: ми ще маємо анґлійський тижневик і кожний з нас мусить кожного тижня помагати ще й для нього.

Коли ми говоримо про свою ґазету, то ми звичайно порівнюємо її з американськими часописами. Нам здається, що коли наша ґазета паде, то це вина нашої редакції, а коли американська ґазета росте, то це заслуга її редакції. Забуваємо при тому на такі факти: що коли число читачів „Ню Йорк Таймсу" зросло за 80 літ існування в десятеро, то за той час місто Ню Йорк зросло з 500,000 мешканців до 7 міліонів мешканців, себто коло 15 разів. „Таймс" для зросту міста властиво не причинився, за те зріст населення міста причинився для зросту числа читачів „Таймсу". Отже коли число наших читачів зменшується, то цьому наша ґазета, ні адміністрація, ні редакція, не винуваті, бо тоді, як

число всіх мешканців тут росте, число читачів українських ґазет з відомих причин постійно зменшується. Це факти, які всяка людина з відкритими очима бачить і яких вона заперечити не може.

На внесення радного О. Шаршоня, поперте контрольором Д. Капітулою і радною О. Придун, ухвалено одноголосно, щоб екзекутива виробила відповідний плян у справі органу „Свободи" та представила його на наступній конвенції.

ІНВЕСТИЦІЇ.

Справу інвестицій реферує фін. секретар-касієр Р. Слободян. Як відомо, майно організації є інвестоване в бондах, морґеджах, реальностях та позичках на членських грамотах. Підібрати відповідну інвестицію в бондах чи морґеджах є тепер надзвичайно трудно. От возьмім під увагу інвестиції в бондах. Інвестування грошей у бондах першого ступня приносить тільки 2% до 2.75%, а для організації потрібно інвестицій, які приносилиб принаймні 3½%. Тимсамим ми мусимо оглядатися за такими бондами, які далиб вищий відсоток, а в тому самому часі булиб доброю та певною інвестицією. Це, очевидно, не легко знайти, коли взяти під увагу, що під теперішню пору ціна на всі бонди є висока. Тому таких справ треба дуже пильнувати та слідкувати за відповідним часом для купна чи продажу бондів.

Коли мова про інвестиції в морґеджах, то й тут є труднощі піднайти відповідні морґеджі. Нових апартаментів тепер майже не будують, бо ціна будови в порівнанні зі сподіваними чиншами не стоїть у ніякій пропорції. Вже більший є рух у будові малих домів, та тут майже всі морґеджі забирає „Федерал Гавзінґ Адміністрейшен", уділюючи 70 до 80 відсотків вартости реальности. А, як відомо, наша організація не може давати морґеджу на вищу суму як 50 відсотків вартости реальности. Тому на протязі року організація поробила інвестиції головно в забезпечених державою морґеджах. Вважаю, що й набудуче треба буде інвестувати гроші в таких самих морґеджах.

В справі інвестицій у морґеджах забирає голос контрольор А. Пашук, та зазначує, що, на його думку, тепер не є так трудно піднайти добрі морґеджі. От наприклад у Філядельфії є багато таких домів, на які можнаб безпечно інвестувати гроші.

Фін. секретар-касієр: При уділюванні морґеджів треба звертати увагу не тільки на саму вартість дотичного дому, але також на те, хто є власником такого дому, яке його заняття, скільки заробляє, як велика родина й т. п.

На внесення родного О. Шаршоня, поперте радними Г. Євусяком і А. Боївкою, уповажнено екзекутиву У. Н. Союза інвестувати на протязі 1936 року в забезпечених державою морґеджах суму до $150,000.

Контрольор А. Пашук завважує, що при уділюванні морґеджів треба жадати від власників реальностей „Тайтел Ґаранті".

Гол. предсідник М. Мурашко: Коли ми уділюємо тепер морґеджі, то якщо адвокат має якийсь навіть найменший сумнів щодо титулу власности, в таких випадках він самий завжди звертається за запорукою до „Тайтел Ґаранті".

КОНВЕНЦІЯ У. Н. СОЮЗА.

Як відомо, говорить рек. секретар Д. Галичин, минула конвенція постановила, що набудуче головний уряд У. Н. Союза має рішати про місце відбування конвенції. Тимсамим ми повинні вирішити ту справу на теперішнім річнім засіданні. Досі екзекутива підготовила ту справу на стільки, що постаралась дістати від трох залізничих компаній обчислення подорожніх видатків для всіх делеґатів на наступну конвенцію, беручи під увагу кілька місцевостей. Щоб дістати ті обчислення, то я виготовив та предложив компаніям лісту, в якій було подане число делеґатів разом з назвою кожної такої місцевости, де У. Н. Союз має свої відділи. Отже з обчислень тих компаній виходить, що подорожні видатки всіх делеґатів булиб найменші, якщо конвенція відбулася би в Ґарісбурґу, Па. Дістали ми також обчислення і до інших місцевостей, як наприклад до Бофало, Н. Й., Ню Йорк, Н. Й., і Вашинґтон, Д. К. Коли порівнати, наприклад, подорожні видатки до Вашинґтону з видатками до Ґарісбурґу, то ріжниця є незначна, бо виносить усього кількасот долярів більше. Коли знов порівнати подорожні видатки всіх делеґатів до Вашинґтону, наприклад, з подорожніми видатками, які організація заплатила за всіх делеґатів на минулу конвенцію в Дітройт, то подорожні видатки до Вашингтону винеслиб $3,800 менше, ніж вони були до Дітройт.

В дискусії, яка вивязалася в тій справі, забирають слово майже всі головні урядники. Контрольор А. Пашук і радний С. Слободян піддають думку, щоб конвенція відбулася в Філядельфії, Па. Рек. секретар відчитує листи від від. 53 У. Н. Союза в Питсбурґу, та від від. 147 в Алентавн, Па. В тих листах ті відділи пропонують, щоб конвенція відбулася в їх місцевостях.

Радний О. Шаршонь завважує, що конвенції вже були в таких містах, як Філядельфія, Питсбург та Ґарісбурґ. Щоб конвенція відбулась у Вашинґтоні, то за тим промовляє те, що в Вашинґтоні ми ще не мали конвенції, що Вашинґтон є відповідним осередком, до якого зі всіх сторін є найкращі получення, та що ріжниця в подорожніх видатках між Вашингтоном і, наприклад, Гарисбургом є зовсім незначна.

Контрольор Д. Капітула зазначує, що у Вашинґтоні відбуваються звичайно найбільше конвенції ріжних організацій. Відбути конвенцію у Вашинґтоні має своє певне значіння, а тому й наша організація моглаб принаймні один раз мати там свою конвенцію.

По вичерпанні дискусії над тою справою радний О. Шаршонь ставить внесення, а попирають його контрольори Д. Капітула й О. Е. Малицький, щоб наступна конвенція У. Н. Союза, яка припадає на травень 1937 року, відбулась у Вашинґтоні.

Це внесення ухвалено одноголосно. На тім покінчено наради того дня в годині 6 ввечір.

ПЯТИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Гол. предсідник, відкривши наради в год. 9.15 рано, ділиться сумною вісткою про смерть бувшого головного урядника У. Н. Союза, бувшого співредактора „Свободи", дяковчителя Андрія Гели. Приявні урядники пошанували його память повстанням з місць, та припоручили рек. секретареві вислати в імені головного уряду У. Н. Союза лист, висказуючи його родині співчуття.

На порядку дня, заявляє головний предсідник, є продовження нарад над останною точкою зборів, а саме, внесення та ухвали.

Контрольор Д. Капітула піддає для вирішення такі справи:

1. Чи гол. предсідник має надалі сповняти обовязки завідателя „Свободи"?

2. Чи гол. фін. секретар-касієр Р. Слободян має задержати та вести надалі ту асекурацію на реальностях і морґеджах У. Н. Союза, яку він досі провадив?

3. Чи контроля має подавати, які відсотки принесла кожна інвестиція зокрема?

4. Чи це буде одно засідання головного уряду перед конвенцією?

5. Що робити з морґеджами на таких реальностях, яких власники залягають з податками та відсотками на більші суми.

В справі того, чи гол. предсідник має надалі виконувати обовязки завідателя „Свободи", вивязалась дискусія, а вислідом її, на внесення контрольора А. Пашука, поперте радними Г. Євусяком і О. Шаршонем, була однозгідна ухвала, щоб гол. предсідник виконував обовязки завідателя „Свободи" до наступної конвенції.

Гол. предсідник: З виконуванням обовязків завідателя „Свободи" є получені такі видатки, яких я не мав передтим як предсідник. Відомим є, що діставати чужі оголошення для „Свободи" не є легко. Щоб дістати таке оголошення, то нераз треба бачитися з ріжними людьми, а це потягає за собою окремі видатки. Я виконую обовязки завідателя „Свободи" вже 7 місяців. За ввесь час я покривав зі своїх грошей всякі надзвичайні видатки, получені з цею роботою. Такі видатки виносили коло $25 місячно. Коли тепер я маю виконувати обовязки завідателя „Свободи" й надалі, то річне засідання повинно мати це на увазі.

Радний С. Слободян завважує, що гол. предсідник, виконуючи обовязки також і завідателя „Свободи", має тепер далеко більше праці й мусить певно робити нераз понад звичайний час. За ту додаткову працю ми повинні признати йому певну винагороду. Пропонує, щоб та винагорода виносила $50 місячно.

Радний І. Гузар: Фактом є, що уряд завідателя „Свободи" потягає за собою певні видатки. Фактом є також, що гол. предсідник, виконуючи обовязки двох урядів, має тепер більше праці. Тому ми повинні признати гол. предсідникові $50 місячно на розходи та за його працю.

Радний Г. Євусяк та контрольор А. Пашук завважують, що адміністрація „Свободи" повинна покрити всі оправдані видатки, які гол. предсідник матиме в звязку з виконуванням обовязків завідателя „Свободи". І вони є за те, щоб такі видатки були покриті, одначе вони противляться тому, щоб ухвалювати вже згори визначену суму.

По вичерпанні дискусії над тою справою радний І. Гузар ставить внесення, а попирає його радний С. Слободян і контрольор О. Е. Малицький, щоб починаючи від 1 березня 1936 р. призначити головному предсідникові $50 місячно на покриття видатків та за працю, получену з виконуванням обовязків завідателя „Свободи".

Радний І. Лисак ставить внесення, поперте контрольором А. Пашуком і радним Г. Євусяком, щоб не означувати наперед ніякої суми місячно, а тільки загально ухвалити, щоб адміністрація „Свободи" покривала всі оправдані видатки гол. предсідника, получені з його урядом як завідателя „Свободи".

Внесення радного І. Гузара отримало 12, а внесення радного І. Лисака 4 голоси. Отже внесення радного І. Гузара перейшло більшістю голосів.

Радний О. Шаршонь ставить внесення, а попирає його радний Т. Шпікула, щоб признати гол. предсідникові за минулих 7 місяців по $20 місячно як зворот розходів, які він мав у звязку з виконуванням уряду завідателя „Свободи". Це внесення перейшло одноголосно.

В справі цього, чи фін. секретар-касієр Р. Слободян має задержати та вести надалі асекурацію на реальностях та морґеджах У. Н. Союза, забирає слово насамперед фін. секретар-касієр Р. Слободян та зазначує, що головні урядники можуть ухвалити таку постанову, яку вважають за відповідну, але, ухвалюючи, повинні мати на увазі цей факт, що він мусить і так вести рекорди по всіх морґеджових книгах, пильнувати, щоб усі асекураційні поліси були на час відновлені та заплачені, та щоб ті поліси були видані відповідною асекураційною компанією. Отже дістаючи нагороду від тих асекураційних поліс, які є під його особистою кон-

тролею, він за те провадить працю, як тут повище зазначено, та взагалі веде всю роботу, яка є получена з провадженням книговодства в справі всіх реальностей. Багато з цеї праці він мусить виконувати вдома поза урядові години.

Контрольор А. Пашук зазначує, що він є проти цього, щоб фін. секретар-касієр Р. Слободян провадив на далі асекурацію на реальностях У. Н. Союза.

Радний І. Лисак і контрольор О. Е. Малицький є тої думки, що фін. секретар-касієр Р. Слободян повинен вести далі асекурацію.

На внесення радного О. Шаршоня, поперте заступницею гол. предсідника М. Розоміло та радною О. Придун, ухвалено, що фін. секретар-касієр Р .Слободян може й далі провадити асекурацію на реальностях та морґеджах У. Н. Союза. Був один голос проти.

Контрольор Д. Капітула: В дискусії над звітом контрольної комісії піднесено закид, що контроля не предложила обчислень щодо цього, які відсотки принесла за рік кожна інвестиція зокрема. Тому нам треба вирішити, чи це належить до обовязків контролі.

Гол. предсідник: Що належить до обовязків контрольної комісії, то це є обняте статутом орґанізації. Я вважаю, що звіт контрольної комісії відповідав вимогам статута, а тому нема потреби, щоб ми ухвалювали тут якенебудь рішення в тій справі.

Щодо морґеджів на таких реальностях, яких власники залягають з плаченням відсотків та податків, порішено, щоб у тій справі екзекутива й на набудуче держалась директиви з минулого річного засідання.

В справі цього, чи ще має відбутися одно річне засідання головного уряду перед конвенцією, забирають слово радні І. Гузар і Г. Євусяк, і заявляються за те, що річне засідання головного уряду У. Н. Союза повинно відбутися в лютім наступного року, не зважаючи на те, що зараз у травні буде конвенція. Бо якраз перед конвенцією таке засідання є тимбільше потрібне. На ньому нам треба булоб обговорити ті всі справи, які опісля повинні бути предложені конвенції для обрад та евентуальних ухвал.

Гол. предсідник: Як довго існує У. Н. Союз, то ще ніколи в тому році, на котрий припадає конвенція, не було річних засідань головного уряду на два або три місяці перед конвенцією. Тому й нам треба придержуватись цього.

В дискусії над тою справою говорять ще контрольори Д. Капітула та А. Пашук, а також рек. секретар Д. Галичин, а вислідом дискусії були такі два внесення: Радний І. Гузар ставить внесення, а попирають його радні Г. Євусяк і О. Придун, щоб річне засідання відбулось як звичайно в лютім 1937 року.

Контрольор А. Пашук ставить внесення, а попирає його контрольор О. Е. Малицький та заступниця гол. предсідника М. Розоміло, що з огляду на конвенцію в 1937 році таке засідання є непотрібне.

За внесення радного І. Гузара було 6, а за внесення контрольора А. Пашука 10 голосів. Тимсамим внесення контрольора А. Пашука перейшло більшістю голосів.

Контрольор Д. Капітула заявляє, що справа Сиротинця ще далі остається невирішеною. Тому треба уповажнити екзекутиву, щоб вона виготовила в тій справі відповідний плян та предложила його на конвенції. З цією гадкою погоджуються всі головні урядники.

На внесення радного С. Слободяна, поперте радними Т. Шпікулою і І. Гузаром, порішено виасиґнувати з народнього фонду на ріжні ціли в Ріднім Краю $2,775, а саме: $700 — Рідна Школа; $500 — визвольна боротьба; $300 — будова ремісничої бурси у Львові; $300 — Лемківщина; $200 — на оборону політичних вязнів; $200 — інваліди; $100 — на поміч політичним вязням; $100 — Просвіта; $100 — Музей у Празі; $100 — Сироти сестри Северини; $50 — національний музей у Львові; $50 — музей ім. Шевченка у Львові; $50 — Письменники; $25 — жіноча бурса у Львові.

На внесення контрольора Д. Капітули, поперте контрольорами О. Е. Малицьким і А. Пашуком, порішено виасиґнувати з народнього фонду на ріжні українські ціли в Америці $2,835, а саме: $1,660 — підмога студіюючій молоді; $300 — музейні ціли; $250 — видавництва Обєднання; $200 — вища школа в Стемфорд, Конн.; $150 — сиротинець у Філядельфії, Па.; $150 — видавництва д-ра Сушка; $50 — культурний город у Клівленд, О.; $50 — видавництва студентів; $25 — пласт.

Студентську підмогу отримали: П. Петрунцьо, М. Д. Матвіха й І. А. Капітула, члени від. 7, по $75; О. Грицей і С. Герман, члени від. 15, по $75; В. Захаревич, член від. 23, $65; В. Маційовський, від. 25, $100; Б. Малевич, від. 53, $100; В. Маланчук, від. 54, $75; Н. Вавро, від. 67, $75; О. Ликтей, від. 69, $65; Т. Соколовський, від. 150, $75; М. Кухар, від. 180, $75; Д. Цмайло, від. 188, $65; М. Лехицька, від. 204, $65; С. Сеґін і В. Наконечний, від. 239, по $75; І. Романів, від. 292, $100; В. Іванило, від. 315, $75; С. Петрів, від. 316, $50; Е. Пипюк, від. 338, $75; А. Сподар, від. 364, $75. Рек. секретар відчитує такі листи: просьба комітету від. 286 У. Н. Союза та комітету української народньої школи про поміч для місцевої школи: просьби від. 52 щодо нагороди за злуку відділів; зажалення двох членів від. 120, що, на їх думку, контрольор О. Е. Малицький не полагодив правильно справи непорозумінь у тім відділі; зажалення з від. 102 в справі виплати посмертної запомоги.

З тими всіми справами порішено перейти до денного порядку.

Редактор О. Ревюк: На надзвичайному засіданні головного уряду в 1933 році порішено зменшити платню обох редакторів на $15 місячно. За ввесь той час ми мали більше роботи, ніж колинебудь передтим, коли зважити, що третя постійна помічна сила відійшла, що через зменшення оголошень у часописі треба було заповняти те місце матеріялом, а ще до цього треба було також помагати в редаґуванні тижневика в анґлійській мові. Супроти цього ми вважаємо, що річне засідання повинно привернути нам давню платню.

Вислідом дискусії в тій справі було два внесення. Радний Г. Євусяк ставить внесення, поперте радним І. Лисаком, щоб привернути обом редакторам їх попередню платню.

Контрольор А. Пашук ставить знов внесення, а попирає його радний О. Шаршонь, щоб не робити ніякої зміни в платні редакторів.

Внесення радного Г. Євусяка отримало 12, а внесення А. Пашука 4 голоси.

Д-р Л. Мишуга завважає, що коректор О. Стеткевич звертався вже кілька разів до нього в справі підвишки його платні. На його думку, коректор О. Стеткевич повинен дістати якусь підвишку.

На внесення радного І. Гузара, поперте радним І. Лисаком, ухвалено більшістю голосів призначити О. Стеткевичеві місячно $10 більше, ніж він досі діставав.

Рек. секретар відчитує просьбу ред. Стефана Шумейка в справі підвишки його платні. На внесення радного Г. Євусяка, поперте радним І. Ваверчаком, ухвалено одноголосно, щоб підвищити платню С. Шумейка на $20 місячно.

На внесення радного С. Слободяна припоручено рек. секретареві вислати від річного засідання головного уряду У. Н. Союза відповідну протестаційну резолюцію до Ліґи Націй та до Вашинґтону, з приводу варшавського процесу та засуду 12 молодих українських хлопців і дівчат.

Гол. предсідник М. Мурашко: Програма наших нарад вичерпана. Перед закриттям отсього річного засідання я хочу висказати ще таку просьбу та побажання. Біжучий рік, це останній рік перед 19-тою головною конвенцією У. Н. Союза. Отже за рік нам прийдеться здати перед висланниками нашої орґанізації звіт з нашої чотиролітньої діяльности. Цей звіт мусить виказати ту працю, яка є наложена на нас титулом наших урядів. Якщо ми занедбали щось у минулих трох роках, то в цьому році нам треба це надробити та доповнити. Головно ми мусимо звернути пильну увагу на те, щоб на протязі цього року зверббувати відповідне число нових членів. Це є найважніша праця й обовязок, який нас чекає і який ми мусимо виконати. Кожний урядник мусить доложити праці в тому напрямі.

Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено річне засідання головного уряду У. Н. Союза в год. 5.30 ввечір, дня 21. лютого 1936 року.

Дмитро Галичин,
головний рекордовий секретар.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ОБЯСНЯЮТЬ?

Розписався „Лемко", „карпато-російський" півтижневик, проти „Свободи" за те, що „Свобода" заявилася проти так званого народнього конґресу, доказуючи, що це не „народній фронт", а „кацапський фронт".

„Лемко" хоче в своїй статті доказати своїм читачам, що „Свобода" тому проти цього кацапського фронту, бо вона стоїть за польських панів з Варшави.

Відомо, Америка вільна країна й можна „Лемкові" бути за те, що „Свобода" назвала кацапським фронтом. І вільно „Лемкові" доказувати свою думку, як йому подобається, як можна всякому за своєю мамою так плакати, як йому хочеться. І як „Лемкові" здається, що як у язиці нема кости, то можна ним плести, як тільки подобається, то вільно „Лемкові" казати, що „Свобода" тому проти „конґресу", бо вона за панів з Варшави. Можна, справді можна, тільки хто в це повірить?

ЧИЄ СТАНОВИЩЕ?

„Лемко" хоче, щоб читачі його впали жертвою дуже простого дурману.

„Лемко" так розумує: Коли „Свобода" проти кацапського конґресу, то вона проти Москви, а за Варшаву.

Зі становища Москви це правильно. Справді, хто не є за Москву, той є проти Москви. Якщо припустити, що Москва проти Варшави, то хто за Москву, той проти Варшави. Хто за Варшаву, той проти Москви.

Зі становища Польщі, якщо припустити, що польські інтереси противні московським, теж правильно: хто за Варшаву, той проти Москви; хто за Москву, той проти Варшави.

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ.

Коли брати під увагу не польські й не московські інтереси, але інтерес України, за котру борються з собою Москва й Польща, то справа вже зовсім не представляється так, як з московського або з польського боку.

Коли українець стає проти Москви, то зі становища Москви це зле, і це так гейби українець станув за Польщу. Одначе так воно не є, бо українець, що стоїть проти Москви, не конче мусить стояти за Польщу: буває, що українець буде проти Польщі.

Коли українець стане проти Польщі, то зі становища Польщі це так, гейби він станув з Москвою. Одначе це не конче так: є українці, що стоять проти Польщі, а рівночасно стоять проти Москви.

„ЛЕМКО" Й ПОЛЬСЬКИЙ ПРОКУРАТОР.

На одним процесі проти українських революціонерів польський прокуратор власне таке говорив, що українські революціонери мусять бути за Москву, бо вони йдуть проти Польщі.

Та в наступнім процесі проти таких самих революціонерів польський прокуратор уже цього не говорив. Видно, не знайшов дурних, щоб у таке повірили.

„Лемко" ще хоче переконати своїх читачів, що всякий, хто проти його „кацапського фронту", є за Польщу. Чи знайде він кого, щоб йому в це повірив? Невже „Лемко" не чував, що великий американський цирковець сказав: „Дурні людей! Кождої минути родиться новий дурень!"?

ЯК КРАЩЕ.

Можливо, що між членами „Лемка" знайдуться люди, що в це повірять, тож я їм пояснию справу анекдотою-казкою.

Посварилися раз пан з панею, як варити щуку: Пан хотів їсти щуку в холодці, а пані в сосі. Рішилися спитатись щуки.

„Скажи нам, щуко", — каже пан щуці, „як тобі краще? Правда, що в галяреті?"

„Не перебивай, паноньку!" — з обуренням каже пані. „Дозволь мені спитатися: скажи мені, щуко, правда, що тобі краще смажитися в сосі?"

„Ну? Чомуж ти нічого не кажеш, щучко! — напирав пан. „Кажи, кажи. Що скажеш, то й буде! По твоїй волі буде!"

„Кажи, кажи! — напирала пані. „Ми тобі добра хочемо!" „Ну?"

„Та що мені казать?" — каже щука. „Як уже мене мають їсти, то яка мені різниця, чи з сосом чи з галяретою?"

ЯК ЦЕ ПОЯСНИТИ?

Пише „Лемко":

„Доносят нам, што в Джерси Сити хотіли наняти укр. галю на віче Народного Фронта, то чытателі „Свободы" отмовили. Боятся, штобы их люде не пришли и не „попсувалися".

„Як то объяснит „Свобода"?"

Факт здається такий ясний, що нічого тут пояснити. Невже треба ще пояснити, пощо вимітається з хати сміття? А як не треба пояснити, пощо сміття вимітають, то чи треба ще пояснити, чому сміття до хати не вносять?

ПРАВДУ КУМ КАЖЕ, АЛЕ КРИВИЙ РОТ МАЄ.

Пише С. Витязевський у філядельфійській „Правді" в статті „Правда объ Украинцахъ" в уступі про українську національну церкву в Великій Україні таке:

„Царинный передаетъ любопытныя мѣста изъ „Наказа" церкви. Такъ Тарасъ Шевченко провозглашенъ святымъ пророкомъ (вѣроятно за свою кощунственную поэму „Марія"). День его рожденія равно, какъ и смерти включены въ число церковныхъ праздниковъ. Хула на украинскій языкъ приравнивается къ хулѣ на Духа Свята. Въ Богослуженіе вводятся народныя пѣсни".

(„Любопитний" значить у нас „цікавий". „Провозглашать" — „оголошувати". „Мѣсто" це—„місто", а не „місце". „Кощунство" — „богохульство".)

Найцікавіший закид за Шевченка. Мовляв, Шевченко написав богохульну поему, а церква його зрівняла з святими. Чи зрівняла, чи не зрівняла, за це ще можна спорити, але можна на цьому пункті признати стільки, що українська церква за „Марію" Шевченка не проклинала.

Тільки що з того? Російська православна церква прокляла великого московського письменника Толстого, назвавши богохульними його твори, що не годяться з догмами російської церкви. Українська церква Шевченка за його „Марію", хоча ця поема з наукою церкви не годиться, не викляла.

Котра церква зробила розумніше?

МАРІЙ.

Кремезний і суворий звиду парень прибув із села до міста Риму. Така сувора була його душа і вдача, як і зовнішний вигляд. Невтомною працею й трудом змагав прямо до мети. А мета ця — здобути владу, щоб свою батьківщину Італію зробити великою, непоборною. Вийшов з низів, а осягнув найвищу владу. Це був Марій. Його ціле життя це безконечна борня й змагання. Це гін до слави і великих діл. Зразу стає звичайним вояком під командою вождя Сціпіона й з ним воює в Африці. Тут уже з самого початку визначається великою хоробрістю й воєнним талантом. Небавом його вибирають на місце високого урядника в Римі — т. зв. народнього трибуна, а опісля вибирають його намісником в Африці і він проводить війну з королем Нумідії. Перед відїздом до Африки прирік він римському сенатові, що привезе до Риму скованого вожда ворогів. Це приречення Марій додержав. До Риму вернувся побідник, а перед його возом ішов скований король Нумідії Югурта.

Небавом Рим навістила велика небезпека. На Рим ішли походом напівдикі племена Кімври і Тевтони. Щоб оборонити Рим перед цим нападом, нарід вибрав Марія консулем, себто віддав йому найвищу владу в Римі. Марій зачав приготовлювати армію до війни. Передтим в армії служили тільки шляхтичі римські — так звані патриції і вольні римляни. Марій затягнув до армії також невільників і вимагав від вояків карности і послуху. Узнав, що лише карними і слухняними вояками здобуде перемогу. Також вояки цілковито зрозуміли вимоги свойого вожда. Полюбили вояки свого вожда цілою душею. З такою армією пішов Марій на ворога. Побороли ворога над рікою Роданом, а дальше над рікою Секстою. Знані є з того часу слова Марія: „Зрадник той, хто думає про себе у воєнній заверусі, а не тямить про добро батьківщини".

За великі заслуги римляни вибрали Марія знову консулем і назвали його третім основником Риму.

Життя Марія, це немов книга з твердо виписаними заповітами, як треба жити і працювати для добра батьківщини. Це один з вічно живучих примірів крицевого характеру вождів і людей, якими міг похвалитися старинний Рим. — („Шлях Молоді").

Конюнктура.

До Сталіна поїхав з делеґацією колхозник Іван Іванович. У Москві поводили його по ріжних фабриках, театрах, музеях, а вкінці привели до самого Сталіна.

— Як вам, товаришу, подобається Москва? — питається Сталін.

— Нічого собі! — каже Іван Іванович.

— Те, що ви, товаришу, бачили, ще нічого, але от подивіться, як настане добра конюнктура.

— А що це таке конюнктура? — питає Іван Іванович.

Сталін підвів його до вікна і, показуючи проїжджаюче авто, каже:

— От, бачите, вулицею їде авто. А як буде добра конюнктура, то авто їхатиме за автом.

Вернувся Іван Іванович до села і розказує землякам, що бачив у Москві.

— А що це ще нічого, — закінчує, — бо як настане добра конюнктура, то тоді буде на що подивитися!

— А що воно таке конюнктура? — питають.

Іван Іванович вийшов з людьми за хату і глянув на дорогу. На селі, відомо, авта не видати й Іван Іванович почав мізкувати, як то пояснити людям „конюнктуру".

На щастя надійшов дорогою жебрак.

— Ось бачите цього жебрака? — підхопив Іван Іванович. — Тепер іде один, а як настане добра конюнктура, то вулицею йтиме жебрак за жебраком!...

— o —

Коли Бернард Шов вернувся з подорожі до Греції, одна англійка запитала його:

— Чи це правда, що всі грекині мають грецькі носи?

— Очевидно — відповідає Бернард Шов. — Адже неможливо, щоб грекині спроваджували собі носи з заграниці.

— o —

— Івасю! коли ти скалічив собі палець?

— По сніданні, мамо!

— Моя відважна дитино! І ти зовсім не плакав?

— Ні, бо я думав, що мами нема в хаті.

— o —

— Чи маєте яку роботу?

— Так, роблю собі надію на будуче!

ІДЕЯ ЄДНОСТИ УКРАЇНИ В ПОЛІТИЦІ УКРАЇНСЬКИХ ГЕТЬМАНІВ

В серії викладів „Українського Наукового Інституту" відбувся в зимовому семестрі 1935/36 р. в авдиторії ч. 29 Університету ім. Фридриха Вільгельма доклад доцента д-ра **Б. Крупницького** німецькою мовою на тему: „Ідея єдности України в політиці українських гетьманів". Із цим докладом, на який явилося коло 120 осіб, хочемо коротенько запізнати наше громадянство.

Поки майже ціла Україна належала до Польщі, існувала фактична єдність українського народу, закріплена все наростаючим антагонізмом між національно-соціяльними змаганнями українців і шляхетськими прерогативами польської Річипосполитої.

Повстання Богдана Хмельницького поставило нову проблему єдности, єднання чи зеднання України. Ця проблема насувалася сама собою з огляду на те, що територія нової Української Держави (напр. згідно із зборівським договором з 1649-го року входили сюди воєвідства: київське, брацлавське і чернигівське; згідно з білоцерківським — іще менше) не обхоплювала цілої української етнографічної території, а в першу чергу залишилася поза її кордонами Західня Україна.

Через те перші гетьмани вільної України, Богдан Хмельницький і Виговський, а трохи пізніше й Петро Дорошенко, звертають свою увагу в цей бік. Зеднання Західньої України з основною українською територією є одною з головних точок їхньої політичної програми, чи то в переговорах з Москвою, Туреччиною чи Швецією. В цих моментах найбільшого розмаху українських сил виставляють паралельно й постулят повної незалежности України. Особливо виразно ставлять проблему територіяльного обєднання України в політиці Богдана Хмельницького в останніх двох роках його діяльности (1656—1657). Військовий союз між Україною з одного боку, Швецією, Семигородом, Молдавією, Валахією і посередньо з Бранденбургом з другого боку мав дати в руки гетьмана цілу східню частину польської держави аж до Висли. В цьому пляні поділу Польщі виходив Богдан Хмельницький поза територіяльні кордони України. Також і політика Виговського перших часів була прямим продовженням цих змагань великого українського гетьмана.

Коли після Виговського і Юрка Хмельницького приходить в Україні до анархії, державні українські мужі не заступають уже таких далеко йдучих ідей. Право — і Лівобережна Україна розєднуються, стають сферами впливу польського або московського. Оцей поділ основної української території примушує гетьманів відступити на інші позиції національної політики. Постулятом стає зеднання Право- і Лівобережної України, яке підтримується майже всіми гетьманами другої половини XVII ст. Також і П. Дорошенко заступає разом з максимальною програмою обєднання українського народу на цілій етнографічній території і мінімальну: єдности Право- і Лівобережної України під одним гетьманським реґіментом.

З приходом у 70-тих роках XVII. ст. кінцевої руїни Правобережжя це національну лінію репрезентує Лівобережжя. Спроби Самойловича і Мазепи захопити в свої руки Правобережну Україну досить відомі.

В дійсности після Полтави не можна було триматися навіть цієї скороченої лінії національної політики. Перевага Москви була занадто велика. Лівобережні гетьмани, починаючи від Івана Скоропадського і кінчаючи Розумовським, думають уже лише про оборону автономних прав лівобережного гетьманату перед Москвою.

Розвиток, який судився українським національно-державним постулятам в XVII. ст., йшов не до верху, тільки до низу. Але впертість, з якою українські гетьмани, а разом з ними їхні співробітники й широкі маси українського народу обороняли одну позицію за одною, свідчить, що ідея єднання України як державно-національної цілости була кріпка й живуча, що воля до власного всенароднього сполучення залишилась невмируча, хоч і висловлювала себе в більших чи менших вимогах згідно з обставинами даного часу. Українці шукали свого центру в своїх власних кордонах, а не поза ними.

ЖЕРТВИ НЕЩАСЛИВИХ ВИПАДКІВ

Народня Охоронна Рада випустила заяву, з котрої видно, що приблизно 99 тисяч людей в Америці втратили життя останнього року через ріжного роду нещасливі випадки. Ріжнородня кампанія за охорону ведеться по цілім краю дуже завзято та енергійно, а саме тому, щоб, наскільки дасться, зменшувати числа смертей та скалічень, спричинених нещасливими випадками.

В кожнім місті та містечку Злучених-Держав члени публичної охорони та певні громадські урядовці займаються веденням кампанії про загальну охорону. При помочі радія, кіна та преси заставляється цілий край читати та слухати про нещасливі випадки, особливо в автомобілях, що спричинили останнього року 36 тисяч смертей.

Ведена кампанія за охорону показалась успішною в індустріяльних заводах, очевидно до певної міри. Обчислено, на підставі попередніх списів про нещасливі випадки, що вратовано життя яких 250 тисяч робітників через приняття ріжних приписів про охорону, як теж знарядів. На протязі 1935 року було 356,000 тяжких невилікувальних, а 9,100,000 легких та вилікувальних скалічень, з чого можна наглядно бачити, що ще остається велике поле до праці в напрямку заведення охорони для індустріяльних робітників. Кошт тих скалічень, включно з втратами заробітніх заплат, виносив приблизно яких $3,400,000,000.

Як попередньо, так і останнього року занотовано загально високе число випадків смертей у моторових возах. Смертність була два рази більша супроти 1923 року, а приблизно пятьдесять відсотків вища ніж 1927 року. Дві третини з усіх проїзних випадків мали місце по малих містечках та по сільських околицях. Треба повторити жахливу пригадку для мешканців міст, що сорок відсотків жертв з усіх проїзних випадків становлять піхотинці.

Загально вірять, що майже всі випадки смертей та скалічень, які походять з проїздів, можна оминути. За це саме тепер ведеться завзята кампанія, а саме за збільшену охорону на вулицях чи шляхах.

„Брак обачности є причиною більше нещасливих випадків ніж брак свідомости", заявив у промові на радіо Джан Дж. О'Конел, нюйорський ветеран за публичну охорону. „Майже кожний випадок у проїздах повстав безпосередньо в необачности зі сторони шофера або прохожого. Увага й достаточна обережність шоферів та прохожих зменшать випадки на вулицях чи шляхах на яких 90 відсотків.

„Небезпечно є для шофера їхати автомобілем понад означену границю скорости; їхати по противній стороні вулиці; пробувати перегнати інший автомобіль на скруті, або їдучи вдолину стрімкої гори; зачинати їзду перед повною зміною світла, або робити зворот на розі вулиць підчас скорої їзди. До іншої небезпеки в їханню треба включити їзду моторовим возом з невідповідними чи попсутими гальмами; їзду при яскравім освітленню з автомобілів або з витертими ґумами на колесах, котрі підчас їзди легко пукають та спричиняють багато поважних скалічень.

„Для піхотинців є небезпекою переходити вулиці проти світла, виступати зпоза стоячого автомобіля на дорогу, котрою проїжджають інші моторові вози ріжного типу; переходити через вулицю підчас читаня ґазети або держати отворену парасолю над головою та заслонивши собі виднокруг; переходити вулиці впоперек скрутів на вуглах, або не звертаючи уваги на зближаючіся автомобілі.

„Інші необачности зі сторони прохожих це пристановок для балачки зі знайомими чи товаришем посеред вулиці, або вганяти за капелюхом, що його вітер здув з голови, як теж за пакунком або іншими предметами, котрі могли випасти з рук на дорогу".

Небезпека, в котру замішані діти та малолітки, включає дитячі гри по вулицях та „крадена їзда" або їзда „зайцем" на автомобілях, моторових вантажних возах або автобусах.

ФЛІС.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Ґрейт Медовс, Н. Дж. Тов. Любов, від. 143 У. Н. Союза, ухвалило на своїх зборах призначити з товариської каси $5 на потерпілих від повени та вислати ту жертву на руки Обєднання. — **Павло Ландяк**, секр.

Вунсакет, Р. Ай. — Ратункова акція. — Дня 29. березня Комітет Зєднаних Українських Національних Товариств скликав збори в справі допомоги українським родинам, потерпілим від повені. На зборах вибрано колекторів, які пішли по хатах. Хоч у громаді є повно бідних, що жиють з державної допомоги, то ніхто не відмовився зложити хочби найменшу лепту, держачись засади, що громада по нитці, а бідному сорочка.

До Комітету входять: місцеве ОДВУ, Тов. Січ, від. 206 У. Н. Союзу, Союз Українок, Сестрицтво Н. З. П. Д. Марії, Тов. ім. Франка, Хор Боян, Клюб Хлопців, Клюб Дівчат. Колектували: М. Кінаш, М. Липська, К. Гук, Т. Паньків, П. Подорожна, М. Іванович, А. Боднар, Е. Перович, А. Камфонік, М. Литвинець, А. Яцишин, А. Околіта, Я Мостецька, Н. Камфонік, К. Лаба, Н. Кузів, П. Зарівний, М. Чагарин.

Союз Українок жертвував $10; Севтрицтво дало $10 Червоному Хрестові. Зібрано теж і одіж. Загальна збірка виносить $102.45. Вислано до Обєднання раз $50, другий раз $39.24, Американському Червоному Хрестові $10. Видатки на посилку: $2.92 і 29 ц.

Жертвували: по $2: А. Борис, І. Затонський; по $1: Д. Лукиник, Й. Чагарин, М. Скорий, А. Писарук, В. Пасічняк, П. Гричух з Менвіл, А. Швець, П. Зарівний, М. Заплітний, І. Кушнір, І. Гуцал, о. В. Каськів, І. Камфонік, О. Литвинець, М. Бавровський, І. Пурич, М. Підгородецький, І. Тепер, О. Кравець, М. Бардачевська, А. Ґурняк, І. Околіта, Н. Вецал, П. Гук, П. Заяць, І. Паньків, О. Косюк, М. Фірман, Ю. Іванович, В. Бурак, І. Малиньчук, В. Кушнір, Д. Ґембаровський, М. Карась, М. Скибінський, К.Фірман, А. Сусла, А. Королишин, Анна Дзям. М. Чечвінський, Т. Лаба, О. Чубай, а Й. Кава 75 ц.; по 50 ц.: П. Сорокатий, П. Черкас, П. Литка, Й. Ґалонька, М. Копернюк, Д. Піжинський, П. Клекот, В. Липський, Л. Ганчарик, П. Роґожин, Й. Ходоровський, Н. Глядик, А. Ремінник, Н. Житарук, І. Рапко, П. Ґудз, С. Роґожин, П. Зарічняк, Я. Процишин, М. Чагарин, В. Пачковський, К. Козак, Г. Бойко, В. Козак, О. Колісник, С. Свинарчук, В. Роґожинський, В. Бабій, А. Свірська, І. Стрик, Н. Сулима, П. Стойко, А. М. Пророчок, І. Сорокатий, С. Мостецький, Й. Ґричух, О. Червінський, І. Боднар, В. Бровчук, А. Сирота, В. Кучерявка, А. Зарічняк, І. Козій, І. Коцюба, М. Кузів, П. Подорожна, І. Строцький, А. Коледа, М. Ґурбиль, Г. Стрик, І. Назарик, П. Ґембаровський, Т. Павлюк, М. Заяць, М. Кришталович, М. Ґніт; К. Албрихт 30 ц.; Е. Петрович 35 ц.; по 25 ц.: М. Радимський, І. Сарахман, П. Остяк, П. Кічак, А. Королишин, Д. Гафійчук, В. Барилюк, А. Боднар, Д. Герман, В. Червінський, М. Сербай, Йосифа Випянська, П. Романович, М. Грошовий, П. Ґембаравська, А. Кушнір, Й. Ключевич, Й. Бойко, П. Коцюба, С. Щеньґоч, М. Гаврилюк, Д. Лапчинська, М. Камфонік, П. Лапчинський, С. Пригарський, Я. Любась, С. Вашкевич. Решта дрібними.

За комітет: **І. Околіта, А. Яцишин, М. Чагарин.**

Стрічаються приятелі.
— Куди йдеш?
— Купити жінці дарунок.
— Який?
— На шию.
— Нашийник?
— Ні.
— Медалик?
— Ні.
— Шалик?
— Ні.
— Щож у такому разі?
— Мило.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 22. квітня ц. р. помер у 62 році життя **ІЛІЯ СЕНІВ**, член тов. Укр. Зап. Січи, від. 327 У. Н. Соза в Гемпстед, Л. Ай., Н. Й.

Покійний полишив малолітнього сина Івана і дочку, замужну Михайлину. Покійний Ілія був перший, що положив першу цеголку під наш відділ 327.

В. Й. П.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(155)

З залому скали Гобаш, король бабунів, приглядався з своїми самцями дивній битві між людьми. Здивований король кривився й воркотів, а накінець здобувся на цікаве рішення. „Тарзан наш приятель. Тарзан у небезпеці. Гобаш і його самці поможуть Тарзанові".

Гобаш і інші бабуни зійшли зо скелі в кратер, де вганяли коні побитих кавалеристів Назіра, сильно застрашені. Нагло коні побачили коня, за котрим вони звикли бігти: гарного коня, на котрім їхав Тарзан.

Тепер цілий табун побіг до свого провідника. Бігли вони попри місце, в котрім сиділи бабуни. Не було малпам нічого лекше, як зіскочити зо скали на коней. На це не треба було ніякої думки.

Гобашеві коні придалися на те, щоб занести його чим скорше на поле бою. Коні малп навіть не чули, як не були би чули, якби до них причепився був прочитан, як вони бігли лісом. І так воно сталося, що на велике здивування вояків на битву причвалала кавалерія з малпами.